

Ігор КОЛЯДА,

доктор історичних наук, професор,

Яна ЩИПЕЦЬ

(НПУ імені М.П.Драгоманова)

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ-ВІКТОРИНИ НА ТЕМУ: «КИЇВ ПІДЗЕМНИЙ І НАДЗЕМНИЙ» («Мій Київ», 5 клас)

Тема уроку: Київ підземний і надземний.

Мета уроку:

- систематизувати і узагальнити знання про київські міські служби, комунікації та транспорт міста.
- розвивати пам'ять, творчі здібності, продовжуємо вдосконалювати роботу в малих групах.
- виховувати самостійність, інтерес до предмету; бережне і шанобливе ставлення до рідного міста.

Тип уроку: узагальнення та систематизації знань

Вид заняття: історико-краєзнавча вікторина.

Навчально-методичне забезпечення:

1. Комаров Ю.С., Алексеєнко І.В., Комарова П.Г., Атаманенко С.І. Мій Київ: Підручник для 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів. — К.: АДЕФ-Україна, 2010.
2. Белкіна Е.В., Бойко В.М., Васильєв О.О., Глазунов Л.М., Іванюк О.Л., Левітас Ф.Л., Паламарчук Л.Б., Тараненко М.Г., Трухан О.Ф., Чанцева Н.І. Мій Київ: Історія. Культура. Географія. Підручник для 5 класу загальноосвітньої школи. 3-тє видання, доповнене й перероблене/ — К.: АДЕФ-Україна, 2006. — 196 с.: іл..
3. Робочі зошити.
4. Таблички з назвами команд, картки з питаннями, правила вікторини.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

Команди поділені, кожна отримує свою табличку з назвою.

Ведучий наголошує на правилах поведінки («Дисципліна і толерантність — запорука успіху!»), а також оголошує правила вікторини.

Правила уроку-вікторини:

У вікторині беруть участь дві команди. Вікторина складається з трьох раундів. У першому раунді учасники відповідають на питання категорії 5 і 10 балів. У другому раунді задаються питання категорії 15 балів. У третьому раунді є два питання: 35 і 40 балів. Команда, що має менше балів, може обрати одне з двох питань.

Право відповіді належить команді, яка перша підняла табличку зі своєю назвою. У випадку правильної відповіді, на рахунок команди надходить кількість балів, яка відповідає «вартості» питання, і команда отримує право вибору наступного питання. Якщо відповідь неправильна, відповідає інша команда. Якщо під час вікторини учасники команд будуть викрикувати, перебивати товаришів з команди, то знімається 3 бали за кожний прояв порушення дис-

ципліни.

II. Узагальнення та систематизація знань. ВІКТОРИНА.

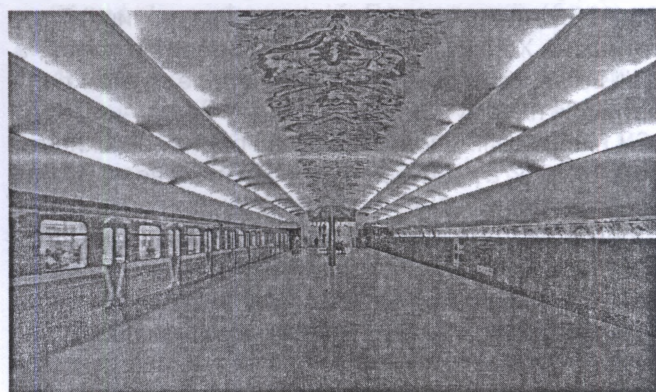
I раунд (питання на 5 і 10 балів).

5 балів:

1. Назвіть, які міські комунікації ви знаєте? (Опалення, світло постачання, каналізація, водогін, телефонна мережа.)
2. Що не впливає на забруднення річок? (Діяльність тваринного і рослинного світу.)
3. Назвіть, які міські служби ви знаєте? (Міського опалення, освітлення, водопостачання, житлово-комунальні, ліфту і т. д.)
4. Який вид транспорту є найдешевшим? (Морський, річний.)

Фунікулер

Станція метро «Мінська» в Києві — одна з найкращих

5. Який вид транспорту наймолодший?
(Повітряний.)

6. Який вид міського транспорту найшвидший?
(Метро.)

7. Скільки ліній містить Київський метрополітен?
(Три.)

10 балів:

1. По Дніпру ще за княжих часів проходив відомий шлях... («Із варягів у греки».)

2. У Києві працює два аеропорти — це ...?
(«Бориспіль», що розташований у місті Бориспіль за 35 км від Києва, та аеропорт «Київ», що знаходиться в Жулянах.)

3. В якому році в Києві було створено кінну залізницю і де вона знаходилась?

(У 1886 р.; вона знаходилася на Хрещатику.)

4. Які моделі автобусів використовують в Києві?
(ЛАЗ, МАЗ, «Вольво».)

5. Скільки тролейбусів було на маршруті після впровадження у 1935 р. в Києві цього виду транспорту?

(4 машини.)

6. В якому році в Києві розпочалося будівництво метра?

(1949 рік.)

7. Перерахуйте, які 5 станції Київського метрополітену 1960 р. першими вступили до ладу?

(Вокзальна, Університет, Хрещатик, Арсенальна, Дніпро.)

II раунд (питання на 15 балів).

15 балів:

1. Сукупність інженерних споруд, устаткування та санітарних засобів, що забезпечує збирання та виведення за межі населених пунктів і промислових підприємств забруднених стічних вод, а також їхнє очищення та знешкодження перед використанням чи скиданням у водойму — це...?

(Каналізація.)

2. Галузь, що забезпечує перевезення вантажів, пасажирів і передавання інформації — це...?

(Транспорт.)

3. Система труб, фільтрів тощо, призначена для водопостачання — це...?

(Водогін.)

4. Передавання і приймання інформації за допомогою технічних засобів — це...?

(Зв'язок.)

5. На які три категорії поділяється транспорт?

(Міський, особистий і не загального користування.)

III раунд (питання на 35 і 40 балів).

35 балів:

1. Цей вид транспорту був споруджений коштом товариства Київської міської залізниці. Його спорудження тривало протягом 1902-1905 років, а відкрито було 7 травня 1905 року. Колії підйому простяглися на 200 метрів. У 1958 року проведено кардинальну реконструкцію даного транспорту: у машинному залі встановили більш сучасне устаткування, яке, крім усього, ще й гарантувало повну безпеку руху — а наприкінці 1984 року цей вид транспорту пережив ще одне оновлення, лінія подовжилась на 38 метрів.

(Фунікулер.)

40 балів:

2. У 2010—2011 роках відкрилися чотири нові станції Київського метрополітену — це...?

(«Деміївська», «Голосіївська», «Васильківська» і «Виставковий центр».)

III. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ.

Після проведення опитування підраховуються бали кожної з команд.

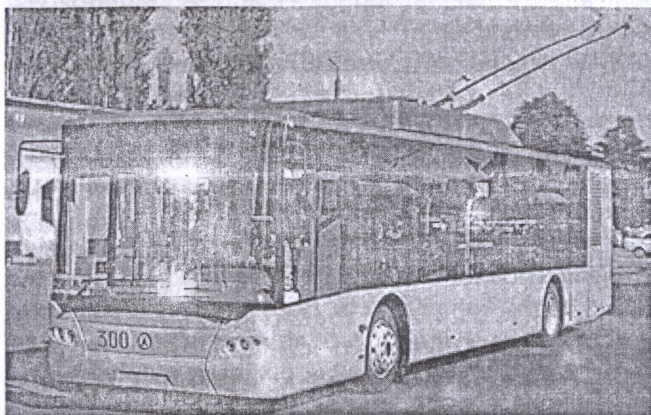
В залежності від суми балів присуджуються місця (I і II відповідно). Учасники команди, яка перемогла отримують оцінку «12 балів». Команда, яка зайняла II місце, отримують оцінку «11 балів». Вчитель також наголошує на завданнях, виконання яких викликало труднощі в учнів.

IV. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ.

— Намалюйте ваш улюблений вид транспорту.

Тролейбус 1950-х рр.

Сучасний троллейбус українського виробника. Київ.